

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ,
ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

**КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЛЬНОСТІ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Перший проректор
науково-педагогічної роботи**

Л.Є. Момотюк

10 вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 13. МАКРОЕКОНОМІКА

Ступінь вищої освіти **Бакалавр**

Галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**

Спеціальність **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

Освітньо-професійна програма **«Фінанси, банківська справа та страхування»**

Київ
2022 рік

Робоча програма «Макроекономіка» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», «31» серпня 2022 року. – 20 с.

Розробник: Залюбовська С.С., доцент кафедри економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, к.е.н., доц.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
Протокол від «30» серпня 2022 року № 1

Схвалено Вченою радою фінансово-економічного факультету НАСООА
Протокол від «31» серпня 2022 року № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5,0	07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Обов'язкова
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Загальна кількість годин – 150		Семестр:
		1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної та індивідуальної роботи студента – 6	Рівень освіти: перший (бакалаврський)	Лекції
		34 год.
		Практичні, семінарські
		36 год.
		Самостійна робота
		80 год.
		Вид контролю: екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета викладання навчальної дисципліни: формування у майбутніх фахівців системи економічних знань про механізми функціонування національної економіки на підставі сучасних макроекономічних теорій, обґрунтованих світовою і вітчизняною наукою та досвідом макроекономічної практики; набуття навичок дослідження агрегованих показників економічного та соціального розвитку національної економіки.

2.2. Завдання вивчення навчальної дисципліни: визначення ролі макроекономічної науки в суспільстві, розкриття її об'єкта, предмета та методів; розкриття основних положень макроекономічних теорій, на які спирається сучасна макроекономічна наука та господарська практика; висвітлення системи основних макроекономічних показників та індикаторів макроекономічної нестабільності; розгляд базових моделей макроекономічної рівноваги; розкриття механізму окремих складових макроекономічної політики: фіскальної, грошово-кредитної та зовнішньоекономічної; визначення факторів та розкриття моделей економічного зростання.

2.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- макроекономічну теорію, проблеми, які вона досліджує;
- систему національних рахунків, її основні показники;
- економічні моделі національного виробництва, їх відмінності;
- причини й механізми економічної циклічності;
- механізм впливу фіскальної та кредитно-грошової політики на макроекономічну рівновагу;
- основні моделі економічного зростання.

вміти:

- розраховувати основні макроекономічні показники;
- аналізувати наслідки безробіття та інфляції, дискреційної фіскальної політики;
- оцінювати вплив кредитно-грошової політики уряду на динаміку виробництва;
- виявляти та оцінювати чинники економічного зростання.

2.4. Найменування компетентностей, формування яких забезпечує вивчення навчальної дисципліни:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

2.5. Результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Тема 1. Макроекономіка як наука

Роль макроекономіки в житті суспільства. Головна суперечність суспільства. Матеріальні потреби людей та їх форми. Економічні ресурси та їх характеристика. Предмет макроекономіки. Підвищення ефективності використання економічних ресурсів як спосіб підвищення рівня задоволення матеріальних потреб. Шляхи підвищення ефективності економіки.

Економічна система як об'єкт макроекономіки. Види економічних систем. Особливі риси окремих економічних систем: ринкової, командно-адміністративної та змішаної економіки. Моделі змішаної економічної системи.

Основні макроекономічні суб'єкти національної економіки, їх цілі та види економічної активності.

Методи макроекономіки. Макроекономічні моделі: сутність та типи. Проста модель економічного кругообігу. Повна відкрита модель кругових потоків.

Позитивна й нормативна функція макроекономіки.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [1-2]

Інформаційні ресурси: [6-7]

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Система національних рахунків (СНР) як нормативна база макроекономічного рахівництва. Методологічні принципи системи національних рахунків. Відмінність СНР від балансу народного господарства (БНГ). Основні категорії системи національних рахунків: інституціональна одиниця, сектори, економічні операції, рахунки. Основні макроекономічні показники – потоки, запаси та показники економічної кон'юнктури.

Валовий внутрішній продукт (ВВП). Валовий національний продукт (ВНП) – валовий національний дохід (ВНД) згідно нової термінології. Обчислення валового національного доходу та валового національного наявного доходу. Особливості та принципи розрахунку ВВП. Методи обчислення ВВП.

Інші показники СНР: чистий внутрішній продукт, національний дохід, особистий дохід, використовуваний дохід. Особливості макроекономічних показників. Чистий економічний добробут.

Показники економічної кон'юнктури – ставка процента, індекс споживчих цін, рівень безробіття. Номінальний і реальний ВВП, дефлятор. Обчислення зміни реального ВВП.

Розподіл доходів у суспільстві. Причини нерівності у розподілі доходів. Квадрат відносності та крива Лоренца. Коефіцієнт Джині.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [1,2, 13]

Інформаційні ресурси: [2, 3, 5 -7]

Тема 3. Макроекономічна нестабільність

Сутність циклу ділової активності. Фази циклу. Довгостроковий економічний тренд. Дослідники економічних циклів про причини циклічності економічного розвитку. Характеристика економічної кризи. Антикризова політика держави.

Ринок праці. Безробіття: основні визначення та вимірювання. Рівень безробіття та рівень зареєстрованого безробіття. Рівень зайнятості. Різновиди безробіття: фрикційне, структурне, природне, циклічне. Повна зайнятість. Основні причини безробіття. Допомога по безробіттю і тенденції до підвищення рівня безробіття. «Жорсткість» заробітної плати та її вплив на рівень безробіття. Економічні та соціальні втрати від безробіття. Закон Оукена.

Поняття інфляції. Класифікація видів інфляції за темпами приросту, причинами виникнення та можливістю передбачення. Інфляція попиту та інфляція пропозиції (витрат). Інфляційна спіраль. Інфляція і процентні ставки. Ефект Фішера. Наслідки непередбаченої інфляції.

Взаємозв'язок інфляції та безробіття. Крива Філіпса. Стагфляція.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [1,2,3, 12, 13]

Інформаційні ресурси: [2, 3, 6, 7]

Тема 4. Макроекономічна рівновага

Сукупний попит. Сутність сукупного попиту, структура сукупного попиту. Крива сукупного попиту. Цінові та нецінові фактори, що визначають сукупний попит.

Сукупна пропозиція. Довгострокова сукупна пропозиція та її теоретичний інструментарій. Графічна модель довгострокової сукупної пропозиції. Класична дихотомія. Сукупна пропозиція в короткостроковому періоді. Причини жорсткості цін. Цінові фактори сукупної пропозиції. Нецінові фактори сукупної пропозиції

Модель AD-AS як базова модель економічної рівноваги. Рівновага сукупних попиту і пропозиції в короткостроковому періоді. Ефект храповика. Рівновага сукупного попиту і пропозиції в довгостроковому періоді.

Рівновага сукупного попиту і пропозиції в довгостроковому періоді. Збурення сукупної пропозиції та його наслідки. Збурення сукупного попиту та його наслідки.

«Перегріта економіка». Стимулююча політика розширеного сукупного попиту. Шоки сукупної пропозиції.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [1,2,3, 12, 13]

Інформаційні ресурси: [2, 3, 6, 7]

Тема 5. Споживання, заощадження та інвестиції. Моделі макроекономічної рівноваги

Сутність споживання та заощадження домогосподарств. Форми заощаджень, цілі заощаджень. Кейнсіанська функція споживання. Середня та граничні схильності до споживання. Функція заощадження. Середня та граничні схильності до заощадження. Теорії споживання. Парадокс ощадливості.

Поняття і суть інвестицій. Види інвестицій. Мотиви інвестицій фірм. Крива інвестиційного попиту. Фактичні та планові витрати. «Кейнсіанський хрест». Мультиплікатор автономних витрат. Мультиплікатор державних витрат. Податковий мультиплікатор. Рецесійний та інфляційний розриви.

Відмінності кейнсіанської моделі макроекономічної рівноваги від класичної. Модель гнучкого акселератора. Класичний та кейнсіанський механізми урівноваження заощаджень із інвестиціями.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [1, 2, 7, 9, 12]

Інформаційні ресурси: [2, 3, 6, 7]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ

Тема 6. Механізм грошово – кредитної діяльності

Визначення та види грошей. Сутність та структура грошового обігу. Готівкові гроші. Купівельна спроможність грошей. Безготівкові гроші. Кількість грошей, необхідних для обігу. Грошова маса. Рівень монетаризму. Поняття та структура грошових агрегатів.

Пропозиція грошей. Загальні, обов'язкові та надлишкові резерви комерційного банку. Норма обов'язкового резервування. Простий депозитний мультиплікатор. Модель пропозиції грошей. Грошова база. Норма фактичного резервування депозитів. Грошовий мультиплікатор.

Попит на гроші. Трансакційний (операційний) попит на гроші. Проста функція трансакційного попиту на гроші. Попит на гроші як на актив. Альтернативна вартість зберігання грошей. Реальна альтернативна вартість зберігання грошей. Сукупний попит на гроші. «Крива переваги ліквідності». «Пастка ліквідності». Модель грошового ринку. Рівновага на грошовому ринку.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [1, 2, 5-10, 15]

Інформаційні ресурси: [2-7]

Тема 7. Фіскальна політика

Сутність фіскальної політики. Функції державного бюджету. Склад доходів держави. Сутність та функції податків. Класифікація податків відповідно до об'єктів оподаткування. Середній рівень оподаткування. Крива Лаффера. Державні видатки. Структура державних видатків. Профіцит та дефіцит бюджету.

Види фіскальної політики. Дискреційна фіскальна політика та механізм її дії. Механізм дії недискреційної фіскальної політики. Автоматичні («вбудовані») стабілізатори. Стимульовальна та стримувальна фіскальна політика.

Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування. Концепції бюджетного дефіциту. Неінфляційні джерела фінансування дефіциту. Монетизація дефіциту. Сеньйораж. Інфляційний податок. Державний борг: сутність та види. Основні причини створення та збільшення державного боргу. Відносні показники заборгованості. Вплив бюджетного дефіциту та державного боргу на економіку. Механізми управління зовнішнім боргом держави.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [1, 2, 5-11, 15]

Інформаційні ресурси: [2-7]

Тема 8. Механізм зовнішньоекономічної політики

Сутність міжнародного поділу праці. Міжнародна торгівля як форма міжнародних економічних відносин. Показники, що характеризують ступінь активності країни у світовій торгівлі: експортна квота, імпортна квота, структура експорту, структура імпорту. Два типи зовнішньоторговельної політики: політика вільної торгівлі та політика протекціонізму.

Тарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі. Види мита. Нетарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі. Кількісні обмеження зовнішньої торгівлі: квотування та ліцензування. Антидемпінгові заходи. Економічні санкції та торговельне ембарго.

Функціональна роль платіжного балансу. Реальні потоки. Фінансові потоки. Структура платіжного балансу.

Рахунок поточних операцій. Рахунок операцій з капіталом та фінансових операцій. Відображення операцій на рахунках платіжного балансу.

Активний торговельний баланс. Пасивний торговельний баланс. Баланс офіційних розрахунків.

Сутність валютної політики. Головний суб'єкт валютної політики. Інструменти валютної політики.

Курс національної валюти. Номінальний обмінний курс. Режими валютного курсу і національна політика. Сучасні системи регульованих гнучких курсів. Фіксований курс. Конвертованість валют.

Валютний ринок і фактори обмінного курсу. Рівновага на валютному ринку. Валютна інтервенція. Стерилізація валютної інтервенції. Паритет купівельної

спроможності.

Аргументи на користь та проти політики протекціонізму.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [1, 2, 4 -11, 13 - 15]

Інформаційні ресурси: [2-7]

Тема 9. Політика зайнятості та соціального захисту населення

Ринок праці та механізм його функціонування. Попит та пропозиція робочої сили. Методи державного регулювання зайнятості.

Кейнсіанська теорія ринку праці. Монетарна теорія. Крива Філіпса. Економічна нерівність і перерозподіл доходів. Підходи до проблем розподілу. Чинники існування нерівності. Крива Лоренса. Кількісне визначення ступеня нерівності. Концепції розподілу доходів.

Соціальна політика в Україні. Проблема бідності. Основні прояви бідності.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [1 -3, 13]

Інформаційні ресурси: [1-7]

Тема 10. Економічне зростання

Сутність економічного зростання та його типи. Екстенсивне та інтенсивне зростання економіки. Фактори економічного зростання. Характеристика факторів пропозиції, попиту та розподілу.

Джерела економічного зростання. Основні напрями підвищення продуктивності праці.

Негативні наслідки економічного зростання.

Модель макроекономічного зростання Харрода-Домара.

Неокласична модель економічного зростання Р.Солоу: золоте правило нагромадження капіталу; залишок Солоу; недоліки моделі Солоу.

Неокейнсіанська модель мультиплікатора-акселератора.

Сучасні теорії економічного зростання.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [1, 2, 12, 15, 16]

Інформаційні ресурси: [1-7]

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
лек.		пр.	інд.	с.р.	
Змістовий модуль 1					
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ					
Тема 1. Макроекономіка як наука	10	2	2		6
Тема 2. Макроекономічні показники в СНР	16	4	4		8
Тема 3. Макроекономічна нестабільність	16	4	4		8
Тема 4. Макроекономічна рівновага	16	4	4		8
Тема 5. Споживання, заощадження та інвестиції. Моделі макроекономічної рівноваги	18	4	4		10
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>76</i>	<i>18</i>	<i>18</i>		<i>40</i>
Змістовий модуль 2					
ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ					
Тема 6. Механізм грошово – кредитної діяльності	10	2	2		6
Тема 7. Фіскальна політика	14	4	2		8
Тема 8. Механізм зовнішньоекономічної політики	22	6	6		10
Тема 9. Політика зайнятості та соціального захисту населення	16	4	4		8
Тема 10. Економічне зростання	14	2	4		8
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>74</i>	<i>16</i>	<i>18</i>		<i>40</i>
Усього годин	150	34	36		80

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	<p style="text-align: center;">Тема 1. Макроекономіка як наука</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Предмет та об'єкт макроекономіки 2. Характеристика основних макроекономічних суб'єктів 3. Методи та моделі макроекономіки</p>	2
2	<p style="text-align: center;">Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Поняття про систему національних рахунків (СНР) 2. Сутність ВВП, особливості та методи його вимірювання 3. Інші макроекономічні показники 4. Нерівність у розподілі доходів</p>	4
3	<p style="text-align: center;">Тема 3. Макроекономічна нестабільність</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Характеристика ділового циклу 2. Безробіття, види та показники 3. Інфляція, її види</p>	4
4	<p style="text-align: center;">Тема 4. Макроекономічна рівновага</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Сукупний попит, крива сукупного попиту 2. Фактори сукупного попиту 3. Сукупна пропозиція, крива сукупної пропозиції 4. Взаємодія сукупного попиту та сукупної пропозиції</p>	2
5	<p style="text-align: center;">Тема 5. Споживання, заощадження та інвестиції.</p> <p style="text-align: center;">Моделі макроекономічної рівноваги</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Сутність споживання та заощадження 2. Схильність до споживання та заощадження 3. Функції споживання та заощадження 4. Сутність та види інвестицій 5. Крива попиту на інвестиції, невідсоткові фактори інвестицій 6. Мультиплікатор інвестицій</p>	4
6	<p style="text-align: center;">Тема 6. Механізм грошово – кредитної діяльності</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Гроші та грошовий обіг 2. Грошова маса та грошові агрегати 3. Банківські резерви. Депозитний та грошовий мультиплікатор</p>	2

	<p>Тема 7. Фіскальна політика</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та функції державного бюджету 2. Сутність фіскальної політики, її види 3. Податки, крива Лаффера 4. Управління державним боргом 	4
	<p>Тема 8. Механізм зовнішньоекономічної політики</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародний поділ праці та форми міжнародних економічних відносин 2. Міжнародна торгівля та методи її регулювання 3. Сутність та роль платіжного балансу, його структура 4. Характеристика рахунка поточних операцій та рахунка операцій з капіталом та фінансових операцій 5. Сутність валютної політики, її завдання та інструменти 6. Валютні курси. Сучасні системи регульованих гнучких курсів 7. Валютний ринок і фактори обмінного курсу 	6
	<p>Тема 9. Політика зайнятості та соціального захисту населення</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорії ринку праці. Крива Філіпса 2. Економічна нерівність і перерозподіл доходів 3. Соціальна політика в Україні 	4
	<p>Тема 10. Економічне зростання</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність економічного зростання, фактори та типи 2. Наслідки економічного зростання 3. Моделі економічного зростання 	2
Разом		34

6. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	<p>Тема 1. Макроекономіка як наука</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Матеріальні потреби людей та їх форми 2. Економічні ресурси та їх характеристика 3. Економічна система як об'єкт макроекономіки 4. Позитивна й нормативна функція макроекономіки 	2
2	<p>Тема 2. Макроекономічні показники в СНР</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність ВВП, особливості його розрахунку 	4

	<p>2. Динаміка ВВП України за 3-5 років</p> <p>3. ВВП у розрахунку на 1 особу населення в різних країнах</p> <p>4. Доходи домашніх господарств України</p> <p>5. Диференціація доходів населення в Україні</p>	
3	<p>Тема 3. Макроекономічна нестабільність</p> <p>План</p> <p>1. Економічні кризи: еволюція та сучасність</p> <p>2. Проблема безробіття у сучасному світовому господарстві</p> <p>3. Аналіз зайнятості та безробіття на ринку праці України на сучасному етапі</p> <p>4. Інфляційні процеси в Україні: причини та наслідки</p>	4
4	<p>Тема 4. Макроекономічна рівновага</p> <p>План</p> <p>1. Сутність сукупного попиту, структура сукупного попиту</p> <p>2. Довгострокова сукупна пропозиція та її теоретичний інструментарій</p> <p>3. Сукупна пропозиція в короткостроковому періоді</p> <p>4. Рівновага сукупного попиту і пропозиції в довгостроковому періоді</p> <p>5. Стимулююча політика розширеного сукупного попиту</p>	4
5	<p>Тема 5. Споживання, заощадження та інвестиції.</p> <p>Моделі макроекономічної рівноваги</p> <p>План</p> <p>1. Структура споживчих витрат домашніх господарств України</p> <p>2. Розвиток заощаджень населення в Україні за роки незалежності</p> <p>3. Вплив інвестицій на розвиток економічної системи</p> <p>4. Інвестиційна політика України: проблеми та шляхи їх вирішення</p>	4
6	<p>Тема 6. Механізм грошово – кредитної діяльності</p> <p>План</p> <p>1. Структура грошової маси в Україні</p> <p>2. Характеристика банківської системи України, проблеми її функціонування</p> <p>3. Оцінка депозитних операцій комерційних банків України</p> <p>4. Кредитні операції комерційних банків України</p> <p>5. Відновлення довіри населення до банків</p>	2
7	<p>Тема 7. Фіскальна політика</p> <p>План</p> <p>1. Функції державного бюджету.</p> <p>2. Класифікація податків відповідно до об'єктів оподаткування.</p> <p>3. Види фіскальної політики.</p>	2

	4. Концепції бюджетного дефіциту. 5. Механізм реструктуризації зовнішнього боргу	
8	Тема 8. Механізм зовнішньоекономічної політики План 1. Тарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі 2. Застосування експортного мита в Україні 3. Нетарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі 4. Зовнішньоторговельна політика України та її вплив на економічну систему 5. Функціональна роль платіжного балансу 6. Активний торговельний баланс 7. Нерівновага платіжного балансу 8. Вплив економічної політики на платіжний баланс 9. Валютна політика в Україні: реалії та перспективи 10. Суб'єкти валютної політики в Україні 11. Характеристика режимів валютних ринків 12. Вигоди та недоліки доларизації	6
9	Тема 9. Політика зайнятості та соціального захисту населення План 1. Ринок праці та механізм його функціонування. 2. Кейнсіанська теорія ринку праці. 3. Проблема бідності. Основні прояви бідності.	4
10	Тема 10. Економічне зростання План 1. Фактори та показники економічного зростання 2. Сучасна теорія економічного зростання 3. Економічне зростання в різних групах країн 4. Економічне зростання в Україні: основні тенденції	4
Разом		36

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Тема 1. Макроекономіка як наука Питання до самостійного вивчення 1. Напрями підвищення ефективності використання економічних ресурсів в Україні 2. Моделі змішаної економічної системи 3. Характеристика функцій макроекономіки	6
2	Тема 2. Макроекономічні показники в СНР Питання до самостійного вивчення 1. Методи обчислення ВВП	8

	2. Місце України в рейтингу країн за обсягом ВВП на 1 особу населення 3. Чистий економічний добробут: зміст показника та методика розрахунку	
3	Тема 3. Макроекономічна нестабільність Питання до самостійного вивчення 1. Безробіття в Україні: причини, стан та шляхи подолання 2. Аналіз інфляційних процесів в Україні та світі 3. Взаємозв'язок інфляції та безробіття 4. Сутність циклу ділової активності	8
4	Тема 4. Макроекономічна рівновага Питання до самостійного вивчення 1. Сукупний попит та його структура 2. Сукупна пропозиція в короткостроковому та довгостроковому періодах 3. Стимулююча політика розширеного сукупного попиту. Шоки сукупної пропозиції.	8
5	Тема 5. Споживання, заощадження та інвестиції. Моделі макроекономічної рівноваги Питання до самостійного вивчення 1. Споживчі витрати домашніх господарств України 2. Інвестиції, їх види та вплив на розвиток національної економіки 3. Крива інвестиційного попиту	10
Теми рефератів за змістовним модулем 1: 1. Динаміка та структура ВВП України 2. Характеристика домашніх господарств України 3. Заробітна плата як складова ВВП України 4. Інфляційні процеси у світовій економіці 5. Інфляційні процеси в Україні 6. Взаємодія попиту і пропозиції. Вплив держави, спекуляції на стійкість ринкової рівноваги		
6	Тема 6. Механізм грошово – кредитної діяльності Питання до самостійного вивчення 1. Сутність та структура грошового обігу 2. Резерви комерційного банку та кредитні гроші 3. Банківська система України, проблеми її функціонування	6
7	Тема 7. Фіскальна політика Питання до самостійного вивчення 1. Бюджетно-податкової політика України та її ефективність 2. Сутність та види державного боргу 3. Основні інструменти грошово-кредитної політики	8
8	Тема 8. Механізм зовнішньоекономічної політики	10

	<p style="text-align: center;">Питання до самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародна торгівля як форма міжнародних економічних відносин 2. Тарифні та нетарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі 3. Аргументи на користь та проти політики протекціонізму 4. Сутність та структура платіжного балансу 5. Вплив економічної політики на платіжний баланс 6. Платіжний баланс України: його особливості 7. Інструменти валютної політики 8. Валютний ринок та валютні курси 9. Вигоди та недоліки доларизації 	
9	<p style="text-align: center;">Тема 9. Політика зайнятості та соціального захисту населення</p> <p style="text-align: center;">Питання до самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Напрямки реалізації політики цінової дискримінації 2. Вплив зміни доходу споживача на його добробут 3. Вплив ефекту масштабу на розвиток підприємств 4. Особливості ринку праці та зайнятості в Україні 	8
10	<p style="text-align: center;">Тема 10. Економічне зростання</p> <p style="text-align: center;">Питання до самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність економічного зростання та його типи 2. Сучасна теорія економічного зростання 3. Економічне зростання в Україні: основні тенденції 	8
	<p>Теми рефератів за змістовним модулем 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджетний дефіцит в Україні і способи його фінансування 2. Структура державного боргу України 3. Інвестиції в економіку України: стан, проблеми, перспективи 4. Особливості існування тіньової економіки в Україні 5. Проблеми корупції в Україні 6. Банківська система України: сучасний стан та перспективи розвитку 7. Зовнішньоекономічна політика України 8. Сучасний стан ринку праці в Україні 9. Аналіз проблем безробіття в Україні та методи їх подолання 10. Вплив держави на рівень зайнятості 11. Проблеми інтеграції України до світового господарства 	
Разом		80

8. Методи навчання

Для досягнення мети та завдань курсу, впродовж лекційних та семінарських занять передбачено застосування наступних методів навчання:

- за джерелами знань: словесні – розповідь, пояснення, лекція, консультація; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, тестування, ситуаційні завдання;

- за характером логіки пізнання: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний;
- за рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький;
- за рівнем інноваційності: ситуаційного аналізу, дискусія, робота в групах.

9. Методи контролю

Навчальна дисципліна «Макроекономіка» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2-х змістових модулів. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою в кінці семестру.

Поточний контроль: основними формами поточного контролю є відповіді студентів на семінарських заняттях, розв'язання тестових та виконання практичних завдань на платформі Moodle.

Студент може отримати максимально 20 балів за виконання завдань змістовного модуля 1 (по 4 бали окремо за Темами 1-5 змістовного модуля): письмова відповідь на вибіркове питання до самостійного вивчення – 1 бал; розв'язання тестового завдання – 1 бал; виконання практичного завдання – 2 бал.

Студент може отримати максимально 30 балів за виконання завдань змістовного модуля 2 (по 6 балів окремо за Темами 6-10): письмова відповідь на вибіркове питання до самостійного вивчення та підготовка презентації – 2 бали; розв'язання тестового завдання – 1 бал; виконання практичного завдання – 3 бали.

Модульний контроль: дві модульні контрольні роботи у формі тестування на платформі Moodle. Студент може отримати максимально по 10 балів за кожну модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль: екзамен. Студент може отримати максимально 30 балів.

За результатами семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

У випадку, якщо за результатами модульно-рейтингового контролю студент отримав сумарну кількість балів, що не перевищує 49 балів, до екзамену він не допускається і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Екзамен	Сума
Змістовий модуль № 1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	МК1	T6	T7	T8	T9	T10	МК2	30	100
4	4	4	4	4	10	6	6	6	6	6	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Макроекономіка» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня / Укладач С.С. Залюбовська. Київ: НАСОА, 2021 (в електронній формі, розміщений на платформі Moodle).

2. Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять з дисципліни «Макроекономіка» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укладач С.С. Залюбовська. Київ: НАСОА, 2022. 29 с. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/6863>

3. Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Макроекономіка» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укладач С. С. Залюбовська. Київ: НАСОА, 2022. 24 с. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/6866>

4. Луньова Т. С. Збірник практичних завдань для самостійного вивчення навчальної дисципліни «Макроекономіка» для студентів спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 051 «Економіка». Київ: Національна академія статистики, обліку та аудиту, 2021. 56 с. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/6547>

5. Тести для самоперевірки, завдання для поточного (модульного) та підсумкового контролю знань здобувачів (в електронній формі, розміщені на платформі Moodle).

12. Рекомендована література

Базова

1. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія. Політекономія, мікроекономіка, макроекономіка: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 688 с.
2. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. – 268 с.
3. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій / Укладачі: Малий І. Й., Радіонова І. Ф., Куценко Т. Ф., Федірко Н. В. та ін. Київ : КНЕУ, 2017. 200 с. URL: <http://feu.kneu.edu.ua>.
4. Посилкіна О. В., Баєва О. І. Макроекономіка : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти, які навчаються за економічними спеціальностями. Харків : НФаУ, 2018. 227 с.
5. Шинкар В. А., П'ясецька-Устич С. В. Макроекономіка: теорія і практикум. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2020. 478 с.

Допоміжна

1. Брояка А. А. Аналіз основних макроекономічних індикаторів соціально-економічного розвитку України. Проблеми економіки. 2018. № 1. С. 42–48.
2. Галушка З. І., Катранчук Г. Г. Поведінка домашніх господарств України: моделі та особливості регулювання. Монографія. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2018. 190 с.
3. Дмитренко О. В. Макроекономічна нерівновага та форми її прояву в економіці. Соціальна економіка. 2019. Випуск 57. С. 32-38.
4. Жмурко Н. В., Митко О. І. Аналіз тенденцій коливання валютного курсу в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Випуск 21. С. 586-590.
5. Залюбовська С. С., Булах Т. М. Історичні аспекти формування основних засад сутності державного боргу та підвищення ефективності управління ним. Вісник Університету «Україна». Серія: «Економіка, менеджмент, маркетинг». 2021. № 4 (31). С. 33-49
6. Залюбовська С. С., Фурман С. С., Артем'єва І. О., Кулик Т. О. Концептуальний підхід до удосконалення теоретичних засад управління процесом банківського кредитування. Вісник Університету «Україна». Серія: «Економіка, менеджмент, маркетинг». 2021. №3 (30). С. 108-119.
7. Залюбовська С. С., Фурман С. С., Зюзько К. В. Розвиток нормативно-правових засад залучення іноземних інвестицій у вітчизняній економіці другої половини ХІХ - початку ХХ ст. Вісник Університету «Україна». Серія: «Економіка, менеджмент, маркетинг». 2021. №2 (29). С.139-152.
8. Залюбовська С. С., Колупаєв Ю. Б., Токарева К. Р. Теоретичні аспекти історичного розвитку ринку цінних паперів в Україні. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2019. № 3. С.120-130.

9. Залюбовська С. С., Колупаєв Ю. Б., Мельничук І. О. Проблеми залучення інвестиційних ресурсів в економіку України. Інвестиції: практика та досвід. 2018. №8. С. 26-30.

10. Залюбовська С. С., Колупаєв Ю. Б. Механізм інформаційного забезпечення в контексті вирішення проблеми розвитку фондового ринку України. Інвестиції: практика та досвід. 2018. №4. С. 62-65..

11. Карлін М. І. Управління дефіцитом бюджету України: проблеми та перспективи. Економічний форум. 2017. № 1. С. 188-196.

12. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с.

13. Макроекономіка. Практикум (для самостійної роботи студентів) : навчальний посібник / О. Ф. Івашина, С. Ю. Івашина, Р. Ю. Олексієнко, І. О. Матвійчук. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 56 с.

14. Мельничук Н.Ю., Залюбовська С. С., Колупаєв Ю.Б. Страховий ринок України: стан та перспективи розвитку. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2020. № 1-2. 81-90.

15. Мельничук Н. Ю., Залюбовська С. С., Іващенко О.А. Оцінювання впливу окремих макроекономічних факторів на бюджетні показники. Ефективна економіка. 2019. № 6.
URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7393>

16. Рудевська В. Еволюція теорій економічного зростання та чинники його оцінювання. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2020. № 2(22). С. 18-29.

13. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної служби зайнятості України. URL: <http://www.dcz.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua.

4. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.

5. Офіційний сайт Рахункової палати України. URL: www.ac-rada.gov.ua.

6. Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України». URL: <http://www.economukraine.com.ua/index.php>

7. Офіційний сайт науково-теоретичного журналу «Економічна теорія». URL: <http://etet.org.ua>